

er den meest praktiske og ogsaa værbigste Maade, hvorpaa man herfra kan bevare de Indsigelser, som fra hvilkerside Sider jævnlig ere reiste imod Rigsdagens endogsaa juridiske Ret til at behandle Forslag af saadant Indhold. Med Hensyn til selve Lovforslaget — jeg skal bestræbe mig for at blive noget nærmere ved det end det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) — skal jeg dernæst bemærke, at naar jeg billiger dets Grundtanke, at der gives Menigheden en vis Deelagtighed i Valget af dens Præster, og jeg selv ved Slutningen af forrige Session har været med til at indbringe et Lovforslag, hvori den samme Grundtanke var udført paa en anden Maade, da er dette ikke paa Grund af nogen egentlig Misnøje med den Maade, hvorpaa Kirkestyrelsen i vor Tid benytter sin Ret til at besætte de geistlige Embeder; fra de ærede Forslagsstilleres Side er et saadant Motiv heller ikke paa nogen Maade anthydet. Det kunde nok jævnlig være ønsket, at Ancienniteten eller Aldersordenen havde noget mindre at sige, at man ved Udværelsen faae mere paa Mandens Dygtighed og Beaandelse end paa hans Alder som Candidat, men paa den anden Side har Fastholdelsen af et Hensyn til Aldersordenen ogsaa sine gode Sider, og i det Hele og Store troer jeg som sagt, at man ikke har Grund til at anke i saa Henseende. Grunden til, at jeg billiger Forslagets Grundtanke, er derimod den, at der her er Tale om en meget gammel Rettighed, som Folket har tabt under Enevælden, og som det derfor i vor Tid, der jo er Folkets Tid, synes saare naturligt at tilbagegive det, hvortil jo kommer, at ogsaa den nuværende Lønningsmaade af Geistligheden — saalænge den da bliver bestaaende — synes at berettige til den Betragtning, at skal Sognet lønne sin Præst, bør det ogsaa have nogen Indflydelse paa, hvem det faaer til Præst. Det fremgaaer da ogsaa umiskjendeligt af de mange Udtalelser i offentlige Møder, der have fundet Sted i det forløbne Aar, at det er en Rettighed, som Folket sætter megen Pris paa, og selv blandt Geistligheden er der fremkommet vægtige Stemmer derfor. Naar man nu spørger om, under hvilken Form en saadan Tilbagegivelse bør finde Sted, kan der jo i vor Tid ikke være Tale om

nogen egentlig Valgret, men kun om en vis Indflydelse paa den kongelige Udværelse, en vis Deeltagelse i Valget. Et Lavmaal i saa Henseende er Retten til at udøve et Veto, til at frabejde sig den kaldede Præst, naar Menigheden har Noget at klage enten paa hans Levnet eller paa hans Gaver, og en saadan Ret er endnu bleven tilbage i Christian den Stes Lov, men som bekjendt for længe siden gaaet af Brug. Nu at give Menigheden en saadan Ret vilde man vistnok finde vel-tarveligt. Man kan dernæst give Menigheden Ret til at vælge mellem et mindre Antal Ansøgere, som Kirkestyrelsen præsenterer for den, og som den faaer Afgang til at blive bekjendt med derved, at de prædike paa Valg. Herpaa var det, at det Forslag gik ud, som for endeel Aar siden — jeg troer i 11te Session — indbragtes her i Thinget, og ligeledes Forslaget fra forrige Session, og som bekjendt er det ogsaa paa denne Maade, at Valgretten er bleven udøvet i flere af de festsigle Amter. Endelig kan man give Menigheden en større Ret, nemlig ved at lade den selv blandt samtlige Ansøgere udpege og indstille et vist Antal, f. Ex. 3, til Valg af Hs. Majestæt Kongen. Herpaa er det jo, at det foreliggende Lovforslag gaaer ud, og Forbilledet herfor er, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (S. A. Hansen) ogsaa idag har sagt, Skolelærerembedernes Besættelse efter Skoleloven af 1856. Det er nu klart, at man ved denne Ordning vil give Menighederne den største Ret, en Ret, som jo kommer en egentlig Valgret saare nær; men man maa da ogsaa forud betænke, om man ikke derved vil aabne Døren for store og meget beklagelige Misbrug. Naar 30—40 Ansøgnings eller maaskee flere sendes til Sognet og efter Lovforslagets Bestemmelse fremlægges paa et beqvemt Sted, vil det da være muligt for Menighedens Medlemmer at gjenneemsee denne Bunde Papirer og deraf udpille, hvad der taler for den ene og hvad for den anden? Selv et Valgcollegium vilde have Dødt ved at gjøre det, men hvorledes troer man da, at enhver myndig Mand, d. e. enhver attenaarig Mand, i Sognet selv med sin bedste Villie kan løbe alle disse mange Papirer, Ansøgnings og Attester igjennem og